

Linn Tsang 29 januari

Kornfluga och fritfluga

Försöksresultat, graderingar och framtidsspaning

Alla foton utan namn tillhör Växtskyddscentralerna.

Kort om kornfluga

En relativt ny skadegörare i
Mellansverige

Vårvete får störst skador

Två generationer per år:

1. Månadsskiftet maj/juni, larven gnager på späda axanlag innan det gått ur holk
2. I september i höstvetete och gräs där de övervintrar, angripna skott sväller upp och blir purjolöksliknande

Kort om fritfluga

Förekommer starkt bunden till
skogs- och mellanbygd

Tre generationer per år:

1. I maj sker första inflygningen, om detta sker när havre och vårvete endast har ett till två blad kan skadorna bli betydande
2. I juli, kan orsaka vitaxighet och dåligt matade kärnor
3. Andra halvan av augusti till första veckan i september, tidigt sådd höstsäd angrips

Skadebild på våren

Kornfluga

Fritfluga

Skadebild på sommaren

Kornfluga

Fritfluga

Skadebild på hösten

Kornfluga

Ägg på höstveteplanta och uppsvällt skott.
Foton: Sofie Pålsson

Fritfluga

Tydliga bossträngar efter skördetröskan.
Foto: Anders Gustafsson

Kornfluga i region Uppsala 2025

Örsundsbro:

Vårvete	Klisterfällor		St.
	Skiva 1	Skiva 2	
Datum			
2025-05-26	0	0	22
2025-06-02	3	0	31
2025-06-09	13	1	32
2025-06-16	29	0	41
2025-06-23	12	0	55
2025-06-30	0	0	61

Norr om Uppsala:

Höstvete	Klisterfällor		Gulskål	St.
	Skiva 1	Skiva 2		
Datum				
2025-09-16			1	10
2025-09-23			43	11
2025-09-30	0	0	138	12
2025-10-06	0	0	14	12
2025-10-13	0	0	0	21

Forskning kring kornfluga

- Avkastning (pågår)
- Tolerans/partiell resistens i olika vårvetesorter (pågår)
 - CResWheat – Pre-breeding for Nordic climate-resilient spring wheat II
- Studeraflugans preferens för äggläggning (pågår)
- Larvens chans till överlevnad (pågår)
- Studera förekomst av parasitoider (pågår)
- Testa alternativa preparat i fält (2026, kornfl.+ fritfluga)
 - Raptol, Flipper och Decis
- Populationsgenetik (2026)
- Sekvenseraflugans genom (2026/2027)

För mer information kontakta Therése Bengtsson, SLU

Fritfluga i region Uppsala och Linköping

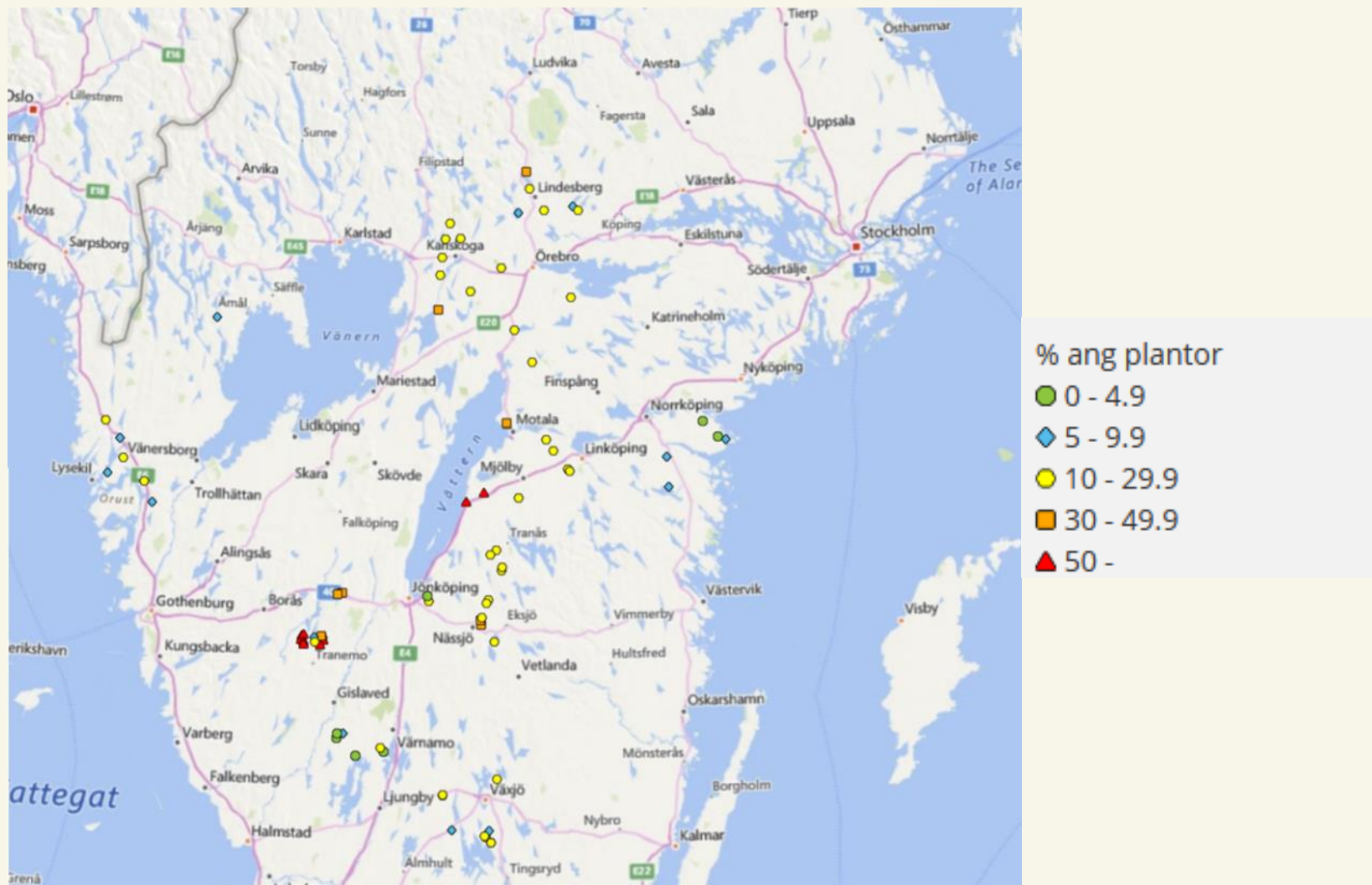
Inflygning av första generationen

- 18 maj i Uppsala + - en vecka
- 16 maj i Linköping + - en vecka, 2025 var ovanligt tidigt med inflygning cirka 3-6 maj

Tredje generationen som mest aktiv andra halvan av augusti fram till och med första veckan av september i båda regionerna

Angrepp av fritfluga 2024 i skogs- och mellanbygder i några utvalda områden.

Försöksresultat 2024-2025

Effekt och strategi mot fritfluga i höstvet, L13-1142-2025

- **Nexide** jämfördes med Mavrik vid 1-3 blad
- Inga signifikanta skillnader mellan behandlat och obehandlat, få skador i fältet och därmed ingen merskörd i behandlade led

Bekämpning av kornfluga i höstvet, L13-1060

- Försöken 2023/2024 visade att det går att få ca 10 % merskörd genom att köra 0,05 l **Nexide** i tidigt sådd höstvet i områden med mycket kornflugor/fritflugor.
- 0,05 l **Nexide**/ha vid 2 blad hösten 2024 reducerade andelen kornflugeangripna plantor från 32 till 1 per kvm.

Försök i havre, Rådde 2024

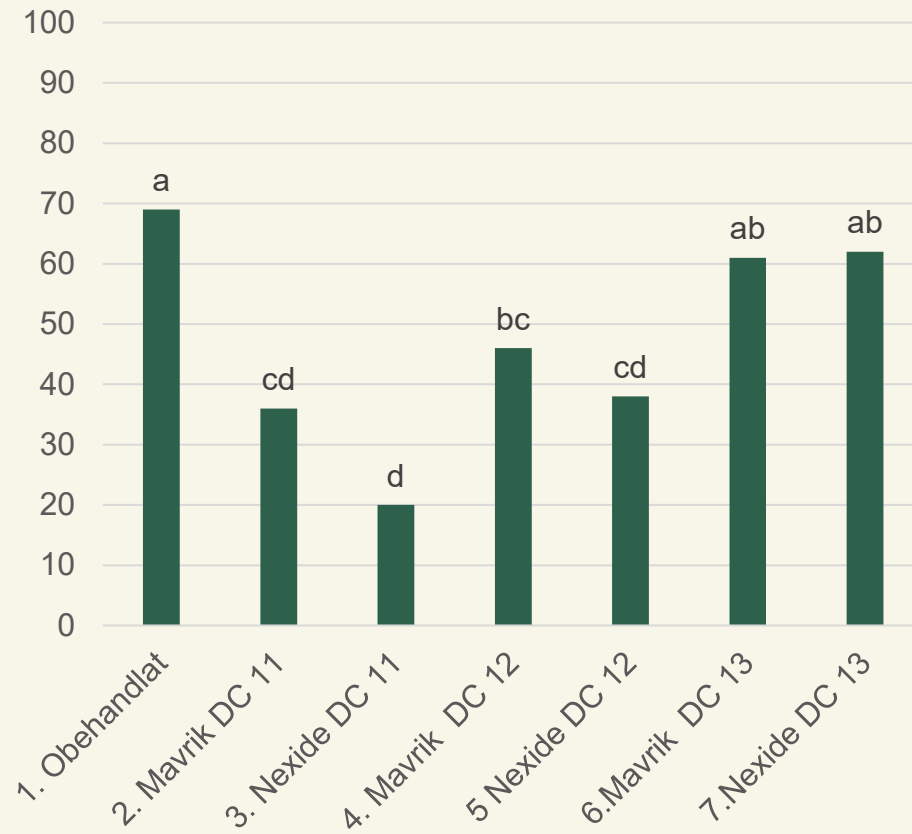
Foto: Ola Hallin

Obehandlat

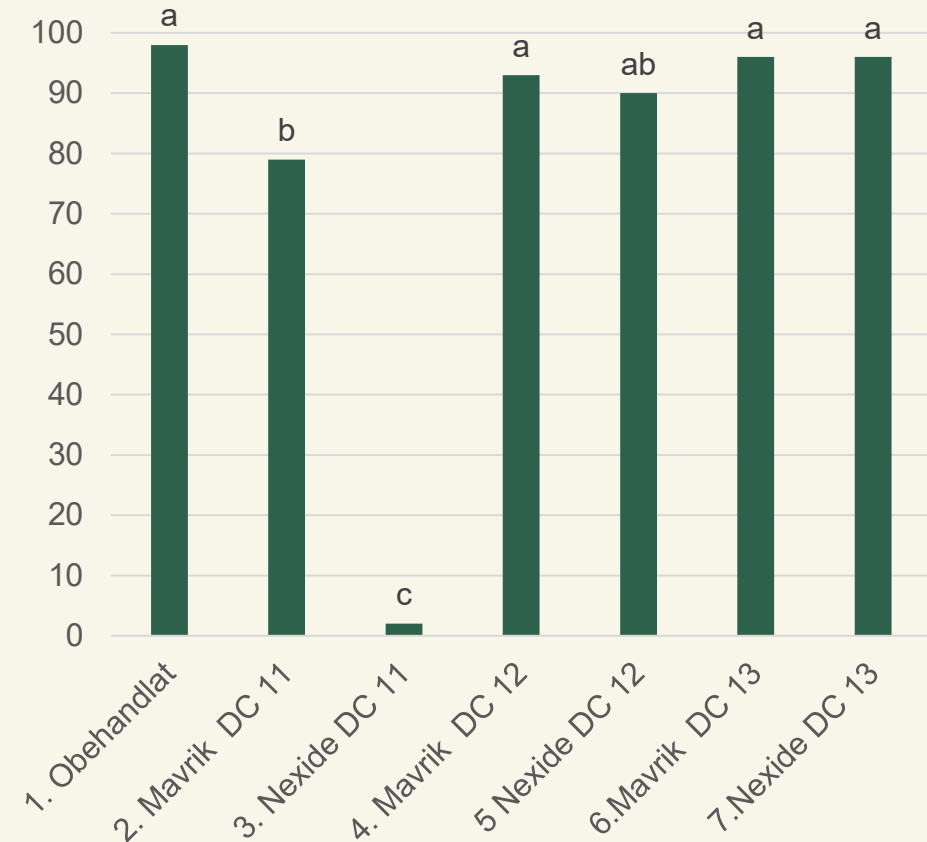
Led 3: Nexide i stadium 11

L13-5142 Graderingsresultat, % angripna huvudskott av fritfluga, stadium 30

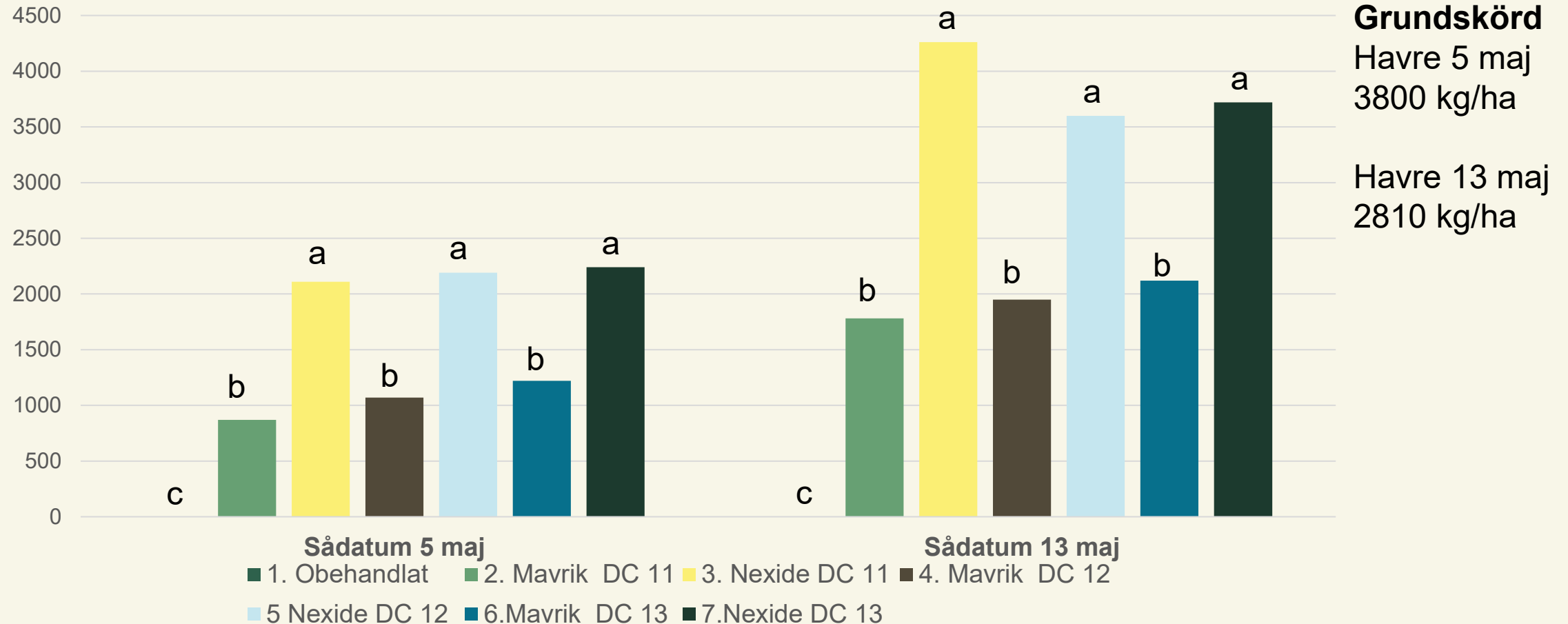
Såtidpunkt 5 maj

Såtidpunkt 13 maj

L13-5142 Grundskörd och merskörd, vid olika såtidpunkt

Vad gör vi utan Nexide?

Framtidsspaning

- Storbritannien har haft stora problem med kornfluga sedan Nexide försvann där
- Alternativa kemiska preparat kommer att undersökas
- Förebyggande åtgärder i riskområden kan göra stor skillnad för skörden
 - Tidig sådd på våren och sen sådd på hösten (från andra veckan i september ungefär för områden med fritfluga)
 - Håll koll på temperatursummor på våren
 - Bruka ner spillsäd i bossträngar
- SLU m.fl. undersöker vissa vårvetesorter för partiell resistens mot kornfluga